

ת"פ 21039/07/18 - מדינת ישראל נגד שי רון

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 21039-07-18 מדינת ישראל נ' רון

בפני בעניין: כבוד השופטת - נשיאה עינת רון
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
שי רון

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה מתמחה ניצן אלזני

ב"כ הנאשם עו"ד רחל תורן

הנאשם בעצמו

פסק דין

פתח דבר

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של גניבה בידי מורשה, לפי סעיף 393 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

תמצית עובדות כתב האישום הן כי בתקופה הרלוונטית לכתב האישום שירת הנאשם כשוטר בדרגת רפ"ק במשטרת ישראל.

מתאריך 19/10/2014 ועד תאריך 14/7/2015 שימש הנאשם בתפקיד של קצין חוליית רכש ושירת בבסיס המשטרה בבית דגן.

במסגרת תפקידו כקצין רכש היה אמון הנאשם, בין היתר, על רכישת ציוד בתחום הרכב עבור יחידות המשטרה השונות וכן היה ממונה על שלושה פקודים אשר עבדו תחתיו בתפקידים של קניין רכש, מנהל מחסן ומחסנאי.

רכישת הציוד נעשית כאשר קיים חוסר של ציוד מסוג מסוים במלאי במערכת המשטרתית הממוחשבת, או כאשר מתקבלת בקשה לקבלת ציוד מאחת מיחידות המשטרה, ומתבצעת באופן המפורט להלן:

קצין הרכש או קניין הרכש מבצעים הזמנת ציוד מאחד הספקים המנויים על רשימת ספקים עמם עובדת המשטרה. ביצוע ההזמנה נעשה דרך המערכת באמצעות שימוש בהרשאה אישית מיוחדת וההזמנה נשלחת לספק באמצעות הפקס או המערכת.

לאחר שהספק קיבל את ההזמנה, באחריותו לספק את הציוד שהוזמן למחסן התחבורה המרכזי ברמלה בצירוף חשבונית המפרטת את הפריטים שהוזמנו ואת סכום ההזמנה.

קניין הרכש והמחסנאי מבצעים קליטה ממוחשבת של הציוד שהתקבל במחסן על ידי הזנת הנתונים במערכת, מוודאים שהוא תואם את הציוד שהוזמן, חותמים על חשבונית ההזמנה ומסדרים את הציוד במחסן. לאחר שהציוד שהתקבל עובר את תהליך הקליטה והסידור, הוא מופיע במלאי במערכת.

במקרים מסוימים, בהם מתעורר הצורך לספק את הציוד שהוזמן ישירות ליחידות המשטרה מבלי שיעבור את תהליך הקליטה והסידור, נתוני ההזמנה מוזנים על ידי מבצע ההזמנה לקטגוריה מיוחדת במערכת המכונה "קטגוריית K" ואינם מופיעים במלאי במערכת. במקרים אלו, על מבצע ההזמנה לתעד במערכת לאיזו יחידה הציוד נופק.

ביום 14/7/2015 סיים הנאשם את תפקידו כקצין רכש ועבר לשמש בתפקיד של ראש חוליית פיקוח ומוסכים.

במסגרת התפקיד השני הנאשם לא עסק בהזמנת ציוד. חרף האמור, עדיין נותרה בידי הרשאה והאפשרות לבצע הזמנות ציוד דרך המערכת.

במועדים שונים, בין ינואר 2015 לבין מאי 2016 (אף לאחר שפסק מלשמש בתפקיד קצין רכש), השתמש הנאשם בהרשאה, שניתנה לו מתוקף תפקידו כקצין רכש, וביצע באמצעותה מספר הזמנות ציוד של פריטים לרכב לצרכי המשטרה, ובהם ריחנים לרכב, כיסויים לגלגלים, פנסים מהבהבים ועוד.

ההזמנות נשלחו דרך המערכת לחברת "תב-אור בע"מ", אשר מנויה עם רשימת הספקים.

לאחר ביצוע ושליחת ההזמנות לחברה, וטרם אספקת הפריטים המוזמנים למחסן על ידי החברה, פנה הנאשם ישירות למשרדי החברה באור יהודה וביקש ממנהל הסניף, לקבל תחת הפריטים המוזמנים פריטים אחרים, כמפורט בכתב האישום, אשר נמצאים ברשות החברה ואשר עלותם זהה לזו של הפריטים המוזמנים.

בחשבוניות שנופקו בגין ההזמנות, נותרו כתובים הפריטים המוזמנים, כשבפועל ניתנו לנאשם הפריטים האחרים, כפי שביקש.

חלק מהפריטים האחרים לקח הנאשם לשימושו האישי, וחלק אחר חילק לאחרים.

להלן פירוט הפריטים האחרים ושווי המוערך:

1. פטיון מתוצרת Bousch בשווי מוערך של כ-547 ₪.

2. מקרן מתוצרת Mitsubishi בשווי מוערך של כ-9,500 ₪.

3. ארבעה מתקני מגירות מפלסטיק בשווי מוערך של כ-198 ₪ כל אחד, וביחד 792 ₪.
 4. זוג נעליים מסוג "RedBack" בשווי מוערך של כ-492 ₪.
 5. מצלמת רכב בשווי מוערך של כ-249 ₪.
 6. שעון דופק וריצה מסוג "Polar" בשווי מוערך של כ-1,500 ₪.
 7. חמישה אולרים מסוג "Leatherman" (להלן: "האולרים") בשווי מוערך של כ-335 ₪ כל אחד, וביחד 1,755 ₪.
 8. פנס צלילה בשווי מוערך של כ-1,980 ₪.
- ערכם הכולל של הפריטים האחרים מוערך בכ-16,815 ₪.
- את נתוני הפריטים המוזמנים הזין הנאשם בקטגוריית K במערכת, מבלי לציין לאיזו יחידה נופקו, וביודעו כי אותם פריטים לא נקלטו במלאי ולא מופיעים במערכת, וזאת במטרה לטשטש את עקבותיו.

טיעוני המאשימה

ב"כ המאשימה טוענת כי הנאשם השתמש בידע שרכש על מנת לבצע עבירות פליליות תוך תחכום ותעוזה, השתמש והזמין ציוד ממתקן משטרת, תוך חשיבה רבה ומוקדמת, הוא הזמין את הפריטים הללו בקטגוריה שנחשבת מסוימת (קטגוריה K), קטגוריה לה אין זכר בתיעוד המלאי במערכת. מדובר בסכום גבוה מאוד ומספר רב של פריטים בגדר מותרות. לטעמה של התביעה, סוג העבירה והנסיבות שלה אינן מאפשרות סיום ההליך באי הרשעה.

עוד הוסיפה התביעה כי על פי הפסיקה נדרשת הוכחה של נזק קונקרטי ואין די באפשרות היפותטית לפיטורין או הפסקת עבודה כזו או אחרת. גם על פי תסקיר שירות המבחן לא הוכח נזק קונקרטי. ב"כ המאשימה ציינה כי הנאשם מתמחה כעת אצל אחיו ולא הוכח בשלב זה כי ככל שירצה להמשיך בעבודתו, לא יוכל לעשות כן. היא הוסיפה כי גם אם קיים נזק קונקרטי ולא יוכל לעסוק בעיסוק בו הוא מבקש לעסוק, הוא יוכל לעסוק בעבודות אחרות.

סוג העבירה, כך טענה, אינו מאפשר אי הרשעה גם אם קיים נזק כשלהו. כל השיקולים לקולא, העדר עבר פלילי ונטילת האחריות יילקחו בחשבון לענין העונש, אך לא לענין ההרשעה. התביעה עתרה שלא לאמץ את המלצות שירות המבחן ולהרשיע את הנאשם במיחוס לו בכתב האישום.

התביעה הדגישה כי הנאשם פגע במספר ערכים מוגנים - פגיעה בקניינו של הציבור, שהיא פגיעה משמעותית. מדובר בפגיעה ברכוש המשטרה בפרט ובחברה בכללותה. הנאשם פגע באמון של משטרת ישראל, שכן אלמלא האמון שניתן בו כלל לא הייתה לו גישה לציוד הרלבנטי.

יתרה מכך, הנאשם פגע במעשיו בשוטרים נוספים. בערך האמון הקולגיאלי, ואף נטל ציוד לשימוש הפרטי.

הוא השתמש בכספי הגזל גם לצורך חלוקה לאחרים. כאשר כלל לא נתן דעתו שמישהו אחר יכול לתת את הדין על החוסרים. העובדה שמדובר באיש משטרה והפגיעה בתדמית המשטרה מהוות נסיבות לחומרא.

ב"כ המאשימה ציינה כי מדובר בעבירה מתוכננת, מדויקת, וכי הנאשם הוא האחראי הבלעדי לביצוע העבירה, איש לא סייע לו ואיש לא ידע על מעשי הגניבה מלבדו. המניע לביצוע העבירה אינו ידוע, אך נראה כי מדובר גם בצידוד שהוא בגדר מותרות ואף בפריטי ציוד שהנאשם חילק לאחרים. היא הוסיפה כי מדובר בנזק גדול, אך ציינה כי הנאשם השיב את הסכום.

ב"כ המאשימה טענה כי מתחם הענישה הראוי הוא בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך עבודות שירות לבין 10 חודשי מאסר בפועל.

מבחינת נסיבות שאינן קשורות לביצוע עבירה, ציינה כי מדובר באדם ששירת במשטרה שנים רבות, נעדר עבר פלילי, לדידה הוא פוטר מהמשטרה כתוצאה מצטברת של מעשיו. הנאשם נטל אחריות והשיב את הציוד שנגנב, אולם בתסקיר שירות מבחן צוין כי הנאשם התקשה להבין את המניע למעשיו, וכן ניסה לטשטש תחכום מעשיו. מדובר במספר עבירות המהוות אירוע אחד, לכן יש לגזור עונש כולל לכלל העבירות, תוך שיש להביא בחשבון את מספרן וחומרתם של המעשים.

ב"כ המאשימה ביקשה למקם את הנאשם בחלקו התחתון של המתחם ולהשית עליו 4 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס.

טיעוני ההגנה

ב"כ הנאשם עתרה להימנע מהרשעתו של הנאשם מכמה טעמים. מדובר באירוע שהתרחש לפני כ-4-5 שנים, ולמרות שהנאשם הודה מיד בחקירה הראשונה והחזיר את כל הציוד שהיה בביתו ונטל אחריות מלאה על מעשיו, היה שיהוי של שנתיים בהגשת כתב האישום. שיהוי בלתי מוצדק זה כשלעצמו, מהווה טעם להקלה עם הנאשם.

למשטרת ישראל לא נגרם נזק בגין מעשי הנאשם, שכן הציוד הוחזר מיד. לטעמה של ב"כ הנאשם אין המדובר בצידוד שהוא מותרות ופריטי הציוד שהועברו לאחרים הועברו כך, על פי בקשתם והם - אותם אחרים, לא הועמדו כלל ועיקר לדין.

בשל התרחשות זאת פוטר הנאשם מהמשטרה, ובשל כך נגרם לו נזק כלכלי העולה על עלות הפריטים שנלקחו, כפי שפרטה והציגה בפני ביהמ"ש.

באשר לנזק הקונקרטי שנגרם לנאשם, טענה באת כוחו כי במהלך מספר שנים ניסה הנאשם למצוא עבודה ללא הצלחה, בשל מעורבותו בפרשה זו. רק לפני שנה, נאות אחיו להעסיקו אצלו כסוכן ביטוח, בכפוף לכך שילמד את המקצוע ויקבל רישיון לעסוק בכך. הנאשם אכן למד את הלימודים הנדרשים, התמחה ואף עבר את המבחנים הנדרשים (הוגשו על כך מסמכים) ואולם הוא טרם קיבל את הרישיון שכן רק לאחר החלטת ביהמ"ש באשר להרשעה/אי הרשעה יוחלט מה יעלה בגורלו.

משכך, כך טענה, מדובר בנוזק קונקרטי באופן חד משמעי.

ב"כ הנאשם הפנתה אל תסקיר שירות המבחן ואל סקירת דרכו של הנאשם לאורך השנים, תפקודו הנורמטיבי, נסיבותיו האישיות והמשפחתיות ואורח חייו לאחר פיטוריו ממשטרת ישראל.

ב"כ הנאשם מבקשת להטיל על הנאשם עונש שיהלום את המעשה שביצע, את העובדה שמדובר בעבירה ראשונה, יחידה עליה נטל אחריות מלאה, על מצבו האישי כפי שפורט בפני בית משפט, תסקיר שירות מבחן והעובדה כי לא נגרם נזק ולו של שקל אחד למשטרה ואילו לנאשם נגרם נזק כלכלי של מאות אלפי שקלים ועל המחיר שהוא שילם עד היום מחוסר תעסוקה והמחיר שנגרם למשפחתו.

ב"כ הנאשם מבקשת לקבוע כי הנסיבות והנוזק הקונקרטי שייגרמו לו מטים את הכף לתוצאה של אי הרשעה ועונש של"צ כפי שיקבע בית המשפט הנכבד ובאמת מתוך ראייה של האפשרות של הנאשם שהוא בן 51 היום, בכל זאת להשתקם ולהמשיך לעבוד במקום העבודה היחיד שהסכים לפתוח לו את הדלת.

ב"כ הנאשם הציגה פסיקה אשר יצאה תחת ידי בתי המשפט ולפיה אף במקרים חמורים יותר, בהם היו מעורבים שוטרים הסתיימו ההליכים באי הרשעה.

הוגשו תעודות הוקרה אשר ניתנו לנאשם במהלך שנות שירותו.

תסקיר שירות מבחן

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם בן 50, נשוי ואב לשלושה ילדים, מתגורר עם משפחתו בגדרה, גמלאי של משטרת ישראל, כיום מתמחה בתחום הביטוח.

בחודש יולי 2016 פוטר הנאשם מתפקידו כאחראי ארצי על צי הרכב של משטרת ישראל בעקבות העבירה שביצע. הוא מתאר את התקופה שלאחר הפיטורין כמשברית, במהלכה חש דכדוך, ריקנות, בושה ואשמה. לאחר כשנה, החל לחפש עבודה, אולם התקשה לעשות זאת, והחליט לפנות ללימודי ביטוח. כיום כאמור, עובד כמתמחה בתחום הביטוח בעסק עצמאי של אחיו.

מעיון בגיליון רישומו הפלילי עולה כי הנאשם נעדר עבר פלילי וכי לא פתוחים כנגדו תיקים נוספים. הוא התקשה להסביר את הרקע לביצוע העבירה, אולם שירות המבחן התרשם כי הוא לוקח אחריות על ביצועה, מביע חרטה וצער בגינה, ונכונות להעמיק במעשיו ולהבין אותם במסגרת טיפול, וכי בדיעבד ולאחר שהוגש כתב אישום הבין הנאשם את חומרת מעשיו.

שירות המבחן הציע לנאשם להשתלב בטיפול שמטרתו להעמיק בהבנת הסיבות הרגשיות והאישיות שעמדו בבסיס העבירה והוא הביע נכונות לכך. כמו כן, ציין את משמעות אי ההרשעה עבורו, ומסר כי בעקבות ביצוע העבירה, עזב את עבודתו במשטרה וכיום מנסה לבנות עצמו מחדש במסגרת תעסוקתית יציבה בתחום הביטוח.

שירות מבחן התרשם מאדם נעדר עבר פלילי, אשר אינו מאופיין בדפוסים עבריינים, וכי העבירה עומדת בפער

לאורח חייו הנורמטיבי עד לביצועה. כגורמי סיכון, נלקחו בחשבון חומרת העבירה, המאופיינת בתכנון, הקושי של הנאשם להבין את המניעים שעמדו בבסיס העבירה והפער בין היותו איש מערכת אכיפת החוק לבין מעשיו בעבירה. כמו כן ניסיונו של הנאשם לנרמל חלק מהתנהגותו בעבירה, בכך שמסר כי היה זקוק לחלק מהפריטים אותם נטל לעצמו, לצורך עבודתו.

כגורמי סיכוי, נלקחו בחשבון היותו של הנאשם אדם שומר חוק, נעדר עבר פלילי. כמו כן, כי הנאשם לוקח אחריות על ביצוע העבירה ומגלה הבנה ראשונית לחומרת מעשיו, מביע צער חרטה וזעזוע בעקבות אירוע העבירה וכן מביע רצון ונכונות להשתלב בטיפול בכדי להבין את הגורמים להתנהגותו המשתקפת מכתב האישום ולהפחית את הסיכון להישנות עבירות בעתיד. עוד נלקח בחשבון כי הנאשם מגלה יציבות תעסוקתית לאורך השנים, בפרט במסגרות בעלות גבולות ברורים.

שירות המבחן סבור כי לאור העובדה כי מדובר באדם שתפקודו נורמטיבי, פרט לאירוע העבירה, הרי שיש מקום לשלבו בהליך טיפולי שיסייע לו להבין את הגורמים שהביאו להתנהגותו פורצת הגבול. לפיכך, הוא ממליץ על העמדתו בצו מבחן בשירותיו למשך שנה, שבמסגרתו ישולב בטיפול קבוצתי התואם את צרכיו. בנוסף, כענישה חינוכית ומוחשית, ממליץ על צו של"צ בהיקף של 260 שעות.

לעניין ההרשעה, לאור לקיחת האחריות על ביצוע העבירה, החרטה שמביע בגינה, היעדר עבר פלילי, הבעת הנכונות להשתלב בהליך טיפולי ולנוכח כך שהנאשם ציין כי הוא מעוניין לעבוד כעצמאי בתחום הביטוח וכי הרשעה ככל הנראה תהווה מכשול לכך, ממליץ שירות המבחן על אי הרשעתו בדיון.

דיון

ההלכה היא כי משהוכח מעשה עבירה הרי שיש להרשיע את מבצעו בדיון. רק במקרים חריגים ויוצאי דופן ניתן יהיה להימנע מכך. בהלכת כתב נקבעו המבחנים לכך, מדובר בשני מבחנים שהם מצטברים זה לזה.

המבחן האחד הוא כי האינטרס הציבורי שבענישה לא ייפגע באופן משמעותי מאי הרשעתו של הנאשם והמבחן האחר והמצטבר לו כי עתידו של הנאשם ושיקומו ייפגעו באופן משמעותי בשל הרשעתו.

(בעקבות הלכת כתב ראה גם: ע"פ 5102/03 מ"י נ. קליין; ע"פ 6 3301/0 ביטי נ. מ"י ועוד ועוד).

לא אחת נקבע על ידי בית המשפט העליון כי יש להוכיח פגיעה ממשית ועכשווית בעתידו של הנאשם ובשיקומו ואין די בהעלאת אפשרות ערטילאית ועתידית. כך נקבע, בין היתר, בע"פ 8518/12 צפורה נ. מ"י.

ועוד נאמר כי רק במקרים יוצאי דופן וחריגים עד מאוד יש להימנע מהרשעה:

"בשורה ארוכה של פסקי דין, נקבע כי הימנעות מהרשעה של מי שאשמתו הוכחה הינה בגדר חריג שבחריגים. בפסקי דין אחרים נאמר כי הימנעות מהרשעה תעשה רק במקרים יוצאי דופן".

מעשיו של הנאשם, מעבר לפגיעה בזכות הקניין אשר יש בהם, הרי שיש בהם משום ניצול האמון שניתן בנאשם

מתוקף תפקידו ומעמדו במשטרה.

בעניינינו, אין המדובר במעידה חד פעמית, או במעשה אחד אלא במעשים חוזרים ונשנים במשך תקופה ארוכה. היקף הפריטים הנזכרים בכתב האישום גדול הן במספר והן בשווי. יש בהם משום מוצרי "מותרות", כגון נעליים, מצלמת רכב, שעון דופק ועוד.

המעשים בוצעו לאחר תכנון מוקדם ובתחכום, תוך שימוש שלא כדין בהרשאה שנותרה לנאשם מתפקיד קודם וכאמור לעיל, תוך ניצול של אמון שניתן בו.

כל אלה, ובוודאי בהצטברותם, אינם מאפשרים סיום ההליך באי הרשעה. האינטרסים הציבוריים מחייבים כי במקרים אלה יישקלו כל ההיבטים לחומרה לעיל וינתן להם המשקל הנאות, בענישה הולמת ומרתיעה.

שני המבחנים לשקילת אפשרות של סיום ההליך באי הרשעה הם מצטברים ועל כן, די היה בקביעה זו על מנת לדחות את הבקשה לסיים ההליך בדרך זו.

עם זאת אציין גם באשר לגבי המבחן השני שעניינו נזק קונקרטי לנאשם -

אמנם הובא מטעם הנאשם מסמך כי מתן רישיון סוכן ביטוח מתעכב בעניינינו בשל היות ההליך הפלילי תלוי ועומד בעניינו.

יחד עם זאת, יצוין כי על פי סעיף 25 ב לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), אין המדובר בקביעה מנדטורית כי בשל הרשעה פלילית לא יינתן רישיון סוכן ביטוח, אלא הדבר נתון לשיקול דעתו של הממונה, אשר יבחן את סוג ההרשעה, חומרתה ונסיבותיה.

כך או כך, בשל האינטרסים הציבוריים שנמנו לעיל ובשל נסיבות המעשים, כפי שפורטו לעיל, אין המקרה דנן בא בגדרם של אותם מעשים חריגים ויוצאי דופן בהם ניתן לסיים הליך פלילי ללא הרשעה.

על כן אני מרשיעה את הנאשם בעבירה של גניבה על ידי מורשה, לפי סעיף 393 לחוק העונשין (ריבוי עבירות).

מתחם הענישה הראוי למעשים מעין אלה נע בין מאסר קצר בדרך של עבודות שירות ל-9 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

לאחר איזון בין הנסיבות לחומרא שנמנו לעיל, לבין הודאתו של הנאשם באשמה ונטילת האחריות, חלוף הזמן מאז ביצוע המעשים, תפקודו הטוב במשטרה לאורך כל השנים, החזרת הפריטים האמורים בכתב האישום לידי המשטרה והפסקת שירותו של הנאשם במשטרת ישראל, אני גוזרת על הנאשם -

2 חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, כהמלצת הממונה על עבודות השירות בחוות דעתו מיום 18/6/19.

שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור עבירה כלשהי שעניינה גניבה.

קנס בסכום של 2000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בארבעה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון בהם ביום 1/9/19 והבאים אחריו בכל 1 לחודש שלאחר מכן. לא ישולם תשלום במועדו, יעמוד כל הסכום לפרעון מיידי.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 21/7/19 בשעה 8.00 ביחידה לעבודות שירות במפקדת מחוז דרום בבאר שבע.

מובהר לנאשם כי עליו לעמוד בכל תנאי עבודות השירות ובכל ביקורות הפתע שייערכו בהן. כל הפרה של תנאי מתנאי עבודות השירות תביא להפסקתן המינהלית ולריצוי העונש בכליאה ממשית.

פסק הדין יועבר אל הממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ד תמוז תשע"ט, 17 יולי 2019, במעמד הצדדים.

י